

De la taoism la zen

Scurtă introducere și explicații despre ce este și ce cuprinde
culegerea de față de Jean Chiriac

De la taoism la zen este o culegere de articole diverse care au în centrul interesului lor *Calea, tao sau realizarea spirituală* în tradiția taoistă. Așa cum arătam și cu altă ocazie (vezi introducerea mea la *Dhammapada*, AROPA, 2000), viața spirituală trebuie să-și asume două coordonate care se impun cu necesitate: prima privește calitatea celui care o urmează, iar a doua scopul care trebuie atins.

Pentru omul modern, mult mai la curent cu doctrinele filozofice secrete și cu practicile misterice decât strămoșii săi, spiritualitatea nu a devenit totuși mult mai accesibilă. A căuta în yoga - oricare ar fi originea ei¹ - avantaje de natură egoistă, sănătate, putere și succes social este desigur o eroare. Yoga poate oferi, dacă e cazul, și așa ceva, dar scopul ei suprem este *eliberarea de suferință*. Or, *această eliberare* este singura libertate de conceput atunci când urmezi cărarea spirituală.

Am scris această carte cu dorința de a retrezi interesul pentru *spiritualitatea autentică* și pentru a deschide un drum necunoscut la noi. Materialele strânse aici se ocupă direct sau indirect de anumite aspecte ale *doctrinei taoiste*, tratate într-o

---

¹ Prin cuvântul “yoga” înțeleg toate disciplinele spirituale care nu se înrudesc neapărat cu yoga clasică (indiană).

manieră simplă și accesibilă pentru reflecție și pentru practică.²

Scurtă prezentare a textelor

Prologul cărții este experiența mea cu *yin* și *yang* petrecută spontan cu puțin timp în urmă în timp ce coboram de la Susai spre Predeal. Este o experiență extremă care nu trebuie trecută sub tăcere...

Urmează apoi un text scris de celebrul D. T. Suzuki și comentat de mine. Suzuki este *specialistul în zen* unanim apreciat de cercetătorii religiilor din toată lumea - cunoscut chiar și de C.G. Jung - o autoritate care comite însă erori în estimările și interpretările sale, erori care denotă în fond lipsa de experiență în *zenul practic* (o expresie nefericită întrucât nu există alt zen decât cel practic; totuși “zeniștii” de birou mă obligă să produc asemenea sintagme nepotrivite).

Textul tradus de mine tratează *koanul* în zen, iar comentariile mele se străduiesc să elimine sau să corecteze erorile de interpretare ale autorului.

Urmează o serie de articole publicate de mine în revista de psihanaliză - pe care o conduc - OMEN. Există acolo o rubrică permanentă dedicată taoismului și am publicat mai multe articole care lămuiesc alte aspecte ale doctrinei.³ Scrierile mele

---

² Taoismul nu este doar o colecție de reflecții despre viață. El este și un mod de viață cu accentul pus pe emularea tendințelor temporale.

³ Este important să notez aici că cuvântul “doctrină”, în cazul taoismului - școala filozofică, *tao-chia* - nu este deloc potrivit. Nici Lao-tzu, nici Chuang-tzu sau Yang-tzu nu s-au gândit să lase ceva sistematizat în urmă. De altfel, modalitatea de predare a înțelepciunii (cuvânt care se potrivește mai bine disciplinei taoiste) la acești maeștri era de la gură la ureche. Direct, prin exemplul personal. Ucenicii, puțini la număr, îl urmau și-l slujeau pe maestru fără nici o condiție. Ei învățau însă din faptele și observațiile directe ale maestrului la care ei erau martori. Dacă folosesc cuvinte ca „doctrină”, „filozofii”, „înțelepți” și altele la fel este pentru că nu am altele mai potrivite.

Adeseori, referindu-mă la acești oameni extrem de versatili am folosit

se inspiră din realitatea de zi cu zi și apelează ca punct de referință la doctrinele măștrilor. Mulți cititori vor fi bulversați de articolul dedicat medicinei taoiste, de pildă, pentru că vor avea sentimentul clar că tot ceea ce au știut pînă acum despre poveștile cu *yin* și *yang* nu mai este demn de încredere...

Hui Neng

Un personaj controversat, unul din urmașii celui de-al cincilea patriarh al *Ch'an-ului* (= un taoism contaminat cu buddhism care a născut apoi zenul), Hui Neng este mai apropiat de spiritul taoismului decît orice taoist al trecutului, prezentului sau viitorului. Am scris despre modul curios în care a fost hirotonisit el, am citat un pasaj din *Sutra Estradei* în care maestrul ne lămurește ce este *vidul* și am sfîrșit cu o mică anecdotă didactică...

Un articol despre *yin* și *yang* care va surprinde și el. Exprimă un alt punct de vedere, care corespunde esenței taoismului, și care nu se potrivește deloc cu interpretările moderne prin prisma *polarității*, *complementarității* etc.

În fine, "Prima mea bilă albă" - povestirea succesului meu în asimilarea *spiritului taoismului*; cîteva remarci legate de enigmele mesajului maestrului Lu și un comentariu personal la Rinzai, un alt personaj care, pe planul zenului de astă dată, sfidează timpul și înțelegerea noastră...

Remarci: *Taoismul, ch'an-ul și zenul sînt tratate împreună pentru simplul motiv că se combină și se inspiră reciproc, și și-au păstrat același aer rece și aspru al spiritualității autentice.*

---

chiar termenul „maestru”, mai ales pentru rezonanța sa specială în limba română !

De la taoism la zen

Taoismul prezentat în această culegere provine din școala filozofică - tao-chia - care i-a avut ca înaintași pe Lao-tzu și Chuang-tzu.

Comentariile mele la textul lui Suzuki apar ca note de subsol nesemnate.

SUMAR

1. Prolog (despre cum l-am cunoscut pe Maestrul Lu)
2. Koanul (traducere după D.T. Suzuki cu comentariile mele)
  3. Zenul și experiența normală
  4. Detașarea taoistă și confuzia occidentală
  5. Medicina taoistă și mentalitatea occidentală
  6. Psihologia omului de rînd și etica taoistă
  7. Unitatea doctrinei și stufoșenia opiniilor
  8. Hui Neng și adevărata natură
  9. Yin și Yang
10. Prima mea bilă albă (conversație cu Maestrul Lu)
  11. Comentarii la Maestrul Lu
  12. Comentarii la Rinzei Gigen

Înapoi la pagina librăriei de taoism:
<http://www.taoismonline.org/librarie.html>

Contact: contact@taoismonline.org

Copyright 2014, Calea vidului perfect. Toate drepturile rezervate.